

Module familiebegeleiding

Inleiding en indeling

- Wie staat er voor u?
- Waarom sta ik voor u?
- Wat wil ik met u?
- Wat wil ik van u?

Wie staat er voor u?

- Henk-Willem Klaassen
- Zoon en broer van
- Sociaal psychiatrisch verpleegkundige
- Voorvechter van het betrekken van familie bij de behandeling en begeleiding in de GGZ

Vervolg wie staat er voor u

- Winnaar Kitty Verbeekprijs, Familieman
- Winnaar met zijn team LPGGZ
Familiëervaringsster 2012
- Genomineerd team Ypsilon familiester 2010
- Na KV prijs, 80 lezingen en workshops
- Ontwerper module familiebegeleiding voor teams, ism LPGGZ, SLKF en Vilans

Waarom sta ik voor u?

- Ws in eerste instantie omdat ik al eens eerder in uw midden was, vanwege Familie-ervaringsdeskundige
- Maar nu om te vertellen over de module

Wat wil ik met u?

- In gesprek over uw ervaringen over familiebegeleiding
- In gesprek met u over uw beeld over de uitvoering van familiebeleid binnen uw instelling
- In gesprek met u over wat u ideaal zou willen

Uw ervaringen over familiebegeleiding

- Bent u in uw eigen situatie tevreden of ontevreden?
- Wat loopt goed, wat kan beter
- Heeft u als u dat wilt ook individuele gesprekken waarin tijd en ruimte is voor uw verhaal (heteroanamnese), uw emoties ,uw acceptatie , uw vragen, uw signalen?

Familiebeleid in uw instelling

- Familiebeleid op papier is geduldig
- Prachtige doelen op papier

- Heeft u voorbeelden waarin het ook op de werkvloer beter gaat werken?
Heeft u voorbeelden waarin u dat niet ziet?

- Wat doet u met teams/afdelingen waar het volgens u niet loopt?

Uw ideaal?

- Heeft u een ideaal tav de samenwerking?

Wat wil ik van u?

- Dat u nadenkt of:
- een korte module, niet duur, efficiënt kunnen zijn om teams op gang te helpen?

Waar gaat de module over?

- Naast familie als bondgenoot-5 a 6 keer
- PIMM, het leren van een methode, gesprekstechniek
- Module

Module

- 2 bijeenkomsten van 2 a 3 uur
- Bespreken van individuele weerstanden en aangeven hoe het ook kan
- Het stellen van teamdoelen
- Mogelijkheid van afnemen van een Quickscan: familie, hv, cl, management

Dagdeel 1

- Van te voren lezen van verschillende artikelen
- Bespreken of en hoe je het doet, delen van ervaringen
- Weerstand en fabels bespreken
- Delen van goede en minder goede ervaringen
- Het krijgen van tips, literatuur, achtergrond
- Opdracht om een gesprek met familie te spreken

Quickscan

- Na invullen van quickscan kan je een 0-meting en later bepalen of punten beter verlopen
- Uit quickscan komen items die verbeterd zouden kunnen worden

Uitgang

- Vooral interactief, in discussie aan de hand van eigen ervaringen
- Theorie op achtergrond
- Des te meer interactie, des te beter
- Met aandacht hoe kan een ieder familie bij de behandeling betrekken, automatisch gaan doen

Vervolg dagdeel 1

- Stil staan bij het rouwproces/acceptatie van familie
- Rollen van familie
- Herstelproces van familie

Dagdeel 2

- Nabespreken gesprek met familie
- Nabespreken documentaire: Moeder moet dood
- Bespreken stellen van teamdoelen
- Bespreken van familiebeleid in de praktijk

ervaringen

- Zorgmaatwerk:
- Eerste dagdeel: een rijke ervaring dat het onderwerp zo uitgebreid besproken werd
- Het delen van eigen ervaringen (persoonlijk, en werkgerelateerd)
- Goed om er stil bij te staan
- Uitnodigend, boeiend
- De positie van familie: erkenning

praktisch

- 2 of 3 keer a 2 a 3 uur
- Mogelijkheid afnemen van een quickscan
- 500 euro, exclusief reiskosten
- Aanvragen via LPGGZ of Henk-Willem Klaassen

- Beginfase
- Eerste verder ontwikkelen, later meerdere docenten

Tweede bijeenkomst

- Terugkoppeling individuele opdracht
- Terugkoppeling documentaire Moeder moet dood
- Terugkoppeling teamdoel
- Enkele theorieën nader uitgewerkt
- Casus uit de praktijk
- Hoe verder?

Terugkoppeling individuele casus

- Wat ging er goed
- Wat viel je op
- Welke vragen heb je
- Wat was de ervaring van de familie
- Hoe reageerde je cliënt?

- Waar liep je tegen aan?

Terugkoppeling op casuïstiek en herstelfasen van familie

- Kan je een casus schetsen waarin je ook ziet in welke fase je cliënt en zijn familie is??

Terugkoppeling documentaire

- Na het zien van de documentaire Moeder moet dood, reacties

Items die in de film spelen

- Familie belt: het gaat niet goed met mijn familielid...
- Is er sprake van samenwerking?
- Dat zus jou als hulpverlener gaat aanklagen, hoe is dat? Wat zegt dat over jou rol als spv?

Items die in de film spelen

- Heb je oog voor de relatie tussen cl en fam.lid en wat doe je daar mee?
- Moeder was misschien overbezorgd...wat die je daar mee??
- De messen die A had, en jij weet dat...wat doe je daar mee?

Items die in de film spelen

- Heeft familie voldoende uitleg gehad over ziekte en behandeling?
- Fam wil cl begeleid zelfstandig laten wonen, cl niet...wat doet hv?
- GGZ komt in actie als er brand is.

Items die in de film spelen

- Enig idee hoe dit voor familie voelt?
- Wat roept de film bij jou op?
- Wat zou je willen doen?

Terugkoppeling teamdoel

- Welk teamdoel hebben jullie?
- Hoe ga je daar komende periode mee aan de gang?
Wie bewaakt?
- Wat ga jij doen als je

Teamdoelen

- Voorbeelden in het land
- Ervaringen in mijn team

Teamdoelen, Criteria LPGGZ familie-ervaringsster

- bereikbaarheid van contactpersonen binnen instelling of behandelteam;
- goede informatieverstrekking zowel over de cliënt als over de ziekte/aandoening;
- het optimaal betrekken bij de zorg;
- attenderen op hulp en ondersteuningsmogelijkheden voor familie.

Teamdoelen, voorbeelden in het land

- ABC, 100 procent familie betrekken vanaf eerste contact met cliënt
- UMC, familie kan tijdens opname ook op afdeling slapen

Teamdoelen

- Ervaringen in mijn team:
- Eerst werd het als het ding van HW beschouwd, maar wel als zodanig geaccepteerd
- Later werden er veel automatisch familieleden aangemeld
- Moeizaam loopt het nog dat andere hulpverleners het ook doen...of nog te veel op hun wijze...

Teamdoelen

- Familieavond eens per jaar, georganiseerd ism familieleden
- Lezingen/workshops ...hv maar ook door familie
- Aandacht voor behandeling maar ook voor familiebegeleiding

Teamdoelen

- Psycho-educatiegroep
- Ingeschreven participanten
- Vanaf start tegen cliënt gezegd dat we familie ook betrekken

Teamdoelen

- Naast teamdoelen ook instellingsdoelen
- Zie ook familiebeleid items van LPGGZ

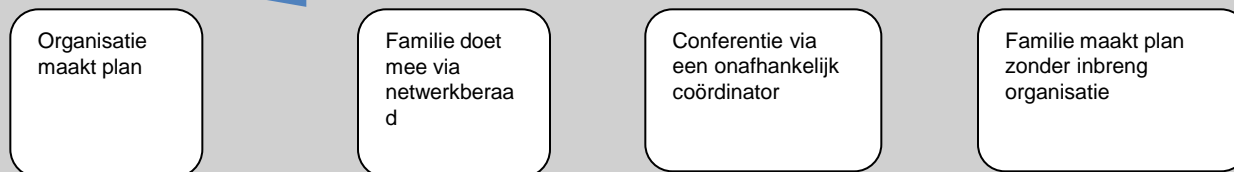
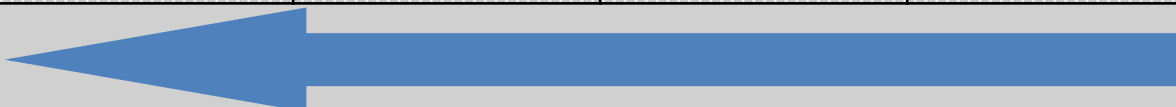
Hoezo sociaal psychiatrisch werk??

- De mens in zijn leefwereld??
- Eigen kracht en netwerk??
- Afhankelijke relatie
- Onderschatten wij in ons werk de kracht en de steun van het netwerk??

Enkele theorieën uitgewerkt

De kracht van het netwerk

Professionele interventie		Eigen regievoering	
Organisatie leidend	Organisatie leidend, familie betrokken	Familie leidend, organisatie betrokken	Familie leidend

Eigen kracht conferenties

- De Eigen Kracht-conferentie is een besluitvormingsmodel waarin families, personen of groepen burgers zelf beslissen over wat zij nodig hebben om een kwestie aan te pakken.

Eigen Kracht Conferentie

- Tijdens een bijeenkomst wordt door zo veel mogelijk betrokkenen een plan voor de toekomst gemaakt: door de hoofdpersoon zelf, kinderen, familieleden, vrienden, buren, collega's. Een EK-c kan worden ingezet in alle situaties waar een plan nodig is om te zorgen dat het beter gaat. Burgers zelf maken dat plan voor degene bij wie ze betrokken zijn. Daarin staat wat zij zelf kunnen doen en waarvoor er professionele inzet nodig is.

EKC

- Hebben jullie een ervaring met EKC?
- Artikelen en films, zie
- www.eigen-kracht.nl

Fasen van herstel-acceptatie-rouw, en de familie?

Cliënt	Familie
Overweldigd worden met de aandoening	Schok,Pijn, verdriet, schaamte, onbegrip, niet delen met anderen Geen enkel idee, diagnose-folder gekregen maar verder ??
Worstelen met de aandoening	Wat is er aan de hand, wat kan ik doen, wat moet ik doen Geen Handvatten
Leven met de aandoening	Acceptatie en toch nog vragen, geleerd handvatten Met informatie van groep, internet, behandelaren
Leven voorbij de aandoening	Geaccepteerd dat hun kind ziek is en daar mee kan leven Tevreden over de behandeling-het contact met hulpverleners

Fases en daarmee samenhangende Emoties

- **FASE 1: ONTKENNING**

- **Kenmerken:** - verdoofdheid

- - niet willen weten wat er aan de hand is
- - denken dat het leven na opname en
- - psychose weer zijn gewone gangetje zal
- - gaan
- - geen verandering gedrag bij familie, wel bij cliënt
- - familie is zich niet bewust van die

- **gedragsverandering**

Fases en daarmee samenhangende Emoties

- **FASE 2: VERDRIET**
- **Kenmerken:**
 - langzaam groeit het besef dat er
 - onomkeerbare veranderingen zijn
 - - leven voor cliënt en familie niet meer hetzelfde zal zijn als voorheen
 - - blijven inspannen om alles zoveel mogelijk bij het oude te houden
 - - onbegrip bij familie dat dit niet lukt
 - - invloed medicijnen wordt merkbaar
 - - gevoel verstrikt te raken in de zorg
 - - verkeerd bedoelde 'bemoeizorg'

Fases en daarmee samenhangende Emoties

- **FASE 3: ROUW**
- **Kenmerken:** - moeilijkste fase
- - realiseren dat vroeger nooit meer terugkomt
- - wanhoop, onmacht, diep verdriet
- - besef levenslang probleem
- - besef van verstrikt geraakt zijn in de zorg
- - gevoel in de steek gelaten zijn door naaste familie, vrienden, kennissen
- - niet reëel schuldgevoel
- - risico van zelf gezocht sociaal isolement
- - zorgen, verdriet, rouw niet kwijt kunnen bij de omgeving
-

Fases en daarmee samenhangende Emoties

- **FASE 4: ACCEPTATIE**
- **Kenmerken:**
 - weten los te laten, daartoe in staat zijn
 - mogelijkheden zien voor herstel van de cliënt
 - niet constant denken 'komt dit gedrag door de stoornis of niet?
 - mogelijkheid tot eigen herstel
 - hoopgevende lichtpunten weten te zien
 - op eigen initiatief uitzoeken waar steun te vinden als familie
 - niet meer het familielid zijn van.....

Rollen van de familie

Rol

Samenwerkingspartner

Belangenbehartiger **De naastbetrokkene van..**

Mede-of schaduwcliënt

Spanning en overbelasting

Persoonlijk betrokkene

Mantelzorger **Persoonlijke relatie**

Ervaringsdeskundige

Crisismanager **Merkt dingen op**

Co-diagnosticus

Samenspel hv-fam

Samenwerken

Ondersteunen

Faciliteren

Afstemmen

Voorbeeld Casus Elwine

- Elwine en haar ouders
- Welke rol-cq rollen hebben haar ouders
- Wat doen zij daar mee tov de samenwerking, afstemming

Items van sofa model, een paar items:

Samenwerken	ondersteunen
Betrekken bij behandelplan	Signaleren van overbelasting
Vragen naar zorgtaken	Verwijzen naar groepen, mantelzorg etc
Bereikbaar zijn	Waarderen mantelzorg
	Ondersteunen in rouw-herstel

Faciliteren	Afstemmen
Voortzetten van de relatie met familie in goede en slechte tijden	Vragen van informatie aan mantelzorgers
Privacy voor mantelzorger en cliënt	Regelmatig contact
Respecteren van gewoontes	Managen van verwachtingen
	Zorgtaken goed afstemmen

En dan hebben we het niet gehad over...

- Familieberaad
- genogram of ecogram
- familie zorgconferentie

Hoe ga je na vandaag verder?

- Welke taken, rollen zie jij als hv?
- Welke dingen zou je morgen meteen oppakken? Voor jezelf, voor je team?
- Ondersteuning nodig? Korte Module:
- zeepost5@planet.nl

Evaluatie

- Wat vond je van deze korte module van 2 keer
- Gaarne evaluatieformulier invullen
- Wat heb je eraan gehad
- Wat heb je gemist
- Hoe ga je verder?

- Behoefte aan vervolg: is mogelijk

Succes!!